

KSČ – vesnická organizace Lhota u Stříbra

1956–1960

Inventář

EL NAD č.: 1305

AP č.: 486

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu.....	5
III. Archivní charakteristika archivního fondu.....	5
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu.....	6
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky.....	6
Seznam použitých pramenů a literatury.....	7

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk.....	8
Příloha č. 2: Předseda VO KSČ Lhota u Stříbra v letech 1956–1960.....	9
Inventární seznam.....	10

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Původcem archiválií je:

Vesnická organizace KSČ Lhota u Stříbra (1956–1960).

Komunistická strana Československa se po roce 1945 ve své činnosti řídila organizačními řády a počínaje rokem 1954 stanovami. Podle těchto řádů a stanov existoval nejvyšší řídicí orgán Komunistické strany Československa (dále KSČ) – sjezd KSČ, resp. ústřední výbor, k jehož volbě docházelo na pravidelném sjezdu strany. Sjezd strany se konal jednou za čtyři roky (mimořádný sjezd KSČ svolával ústřední výbor ze své iniciativy či na žádost více než jedné třetiny základních organizací).

Ústřední výbor představoval nejvyšší orgán strany v období mezi sjezdy. Dozoroval a řídil veškerou činnost KSČ a jednotlivých členů. Staral se nejen o stranickou politiku, ale kontroloval taktéž hospodaření se stranickým majetkem. Schvaloval představitele strany na politické funkce a přímo je instruoval v jejich činnosti. Navrhoval vedoucí funkcionáře v ústředním měřítku a v krajích.

Krajskou organizaci tvořily všechny okresní organizace v hranicích kraje. Nejvyšším orgánem krajské organizace byla krajská konference, kterou svolával krajský výbor nejméně jednou za dva roky (mimořádnou konferenci svolával krajský nebo ústřední výbor z naléhavých důvodů či na žádost více než jedné třetiny okresních organizací kraje). Krajské konference se účastnili delegáti řádně volení na okresních konferencích.

Okresní organizaci utvářely všechny základní organizace (závodní, místní, atd.) v hranicích okresu. Nejvyšší orgán okresní organizace představovala okresní konference svolávaná okresním výborem jednou ročně, podle stanov z roku 1962 jednou za dva roky a od roku 1971 jedenkrát za dva až tři roky. Mimořádná okresní konference mohla být svolána po dohodě s krajským výborem a po schválení ústředním výborem. Při naléhavé potřebě, nebo na žádost více než jedné třetiny základních organizací, ji mohl svolat vyšší stranický orgán.

Základní organizace se dělily na organizace závodní a místní. Závodní a místní organizace (dále ZO) byly zakládány podle směrnic ústředního výboru v závodech, dopravních a obchodních organizacích, na státních statcích, ve strojních a traktorových stanicích, v jednotných zemědělských družstvech, úřadech, školách, institucích, v jednotkách ozbrojených sil, na vesnicích, ve městech apod., avšak pouze tam, kde působili nejméně tři členové (organizační řád 1949) nebo pět členů (stanovy 1962) strany. V podnicích, závodech a úřadech, kde se nalézal větší počet straníků, se utvářely ZO v dílnách, provozech, na stavbách a ve výrobních úsecích. Jednotlivé organizace pak na celozávodních stranických schůzích volily celozávodní či podnikový výbor. Obdobným způsobem mohly pracovat ZO o vyšším počtu členů, které se zpravidla dělily na tzv. dílčí organizace. Těmto dílčím organizacím posléze připadla možnost (na základě povolení okresního výboru) přijímat a vylučovat členy, ukládat stranické tresty, volit delegáty na konference a hospodařit podle rozpočtu. Každá z nově utvořených organizací musela být potvrzena okresním výborem.

Nejvyšší orgán základní organizace představovala členská schůze, která se svolávala nejméně jednou v měsíci. Na ustavující či výroční schůzi se volil výbor: předseda a dalších 7 – 10 členů (organizace nad 20 členů). Následně došlo k volbě dvou revizorů. Organizace do 20 členů měla 3 – 5 členný výbor, do pěti členů důvěrníka (organizační řád 1949), či počet členů stanovil OV a organizace do deseti členů volila výbor o třech členech nebo za podmínek stavených OV (stanovy 1962).

Výbor zvolil svého předsedu, který musel být nejméně tři roky členem strany, přičemž OV mohl udělit výjimku. Kontrolou nad hospodařením s finančními a ostatními prostředky byli pověřeni další dva až tři členové výboru. Kromě toho měli taktéž dohlížet na kontrolu při dodržování směrnic ústředního výboru KSČ a vedení členské evidence a stranické administrativy.

Výbor ZO KSČ především zajišťoval plnění usnesení členských schůzí a řídil veškerou práci stranické organizace mezi členskými schůzemi. O své činnosti a stavu organizace podával každý měsíc zprávu členské schůzi.

Kromě běžných často zaměnitelných názvů základní – závodní organizace, lze o téměř totožném stírání významu názvů organizací hovořit také v případě místních organizací, jejichž ekvivalent, zejména na venkově, představovaly vesnické či často nesprávně nazývané venkovské organizace. Co do funkce a významu svým účelem prakticky shodovaly s organizacemi základními.

Přesné datum vzniku stranické organizace ve Lhotě u Stříbra nelze spolehlivě prokázat, neboť první dochovaná archiválie tohoto původce pochází teprve z roku 1956. Tehdy nesla organizace název Vesnická organizace KSČ Lhota, okres Stříbro. Již v tomto období provázely činnost organizace ve Lhotě obtíže. Lhotecká stranická organizace se v podstatě neustále potýkala se špatnou docházkovou morálkou svých členů na zasedáních. Co do počtu členů představovala organizace KSČ ve Lhotě u Stříbra menší subjekt, který ve svém největším existenčním rozmachu sdružoval maximálně 21 členů. Tak jako ve většině podobných organizací stříbrského okresu se ústřední zájem lhotecké organizace upínal převážně na zemědělskou výrobu. Otázka zemědělství se později stala v podstatě jediným předmětem její činnosti. Bohužel také v této oblasti se projevila nedisciplinovanost členů KSČ, kteří zároveň zastávali čelné funkce v tamním JZD. Chabé pracovní a profesní nasazení těchto osob zapříčiňovalo neplnění plánů a norem, které již od počátku ony samy označovaly za „měkké“. Do vztahů mezi zaměstnanci a členy KSČ v JZD navíc promlouvaly jejich osobní antipatie a vzájemná nevráživost. Situace se změnila téměř o jednu dekádu později, jak dokládají části zápisů ze zasedání členských schůzí, uložené v archivním fondu OV KSČ Tachov EL NAD 576 (inv. č. 1566). Tou dobou již zcela transformovaná organizace s názvem Závodní organizace KSČ Státní statek Stříbro – provozovna Lhota u Stříbra tyto problémy řešit nemusela. Po výměně vedení se řadila k nejúspěšnějším organizacím na Stříbrsku.

Od samotného počátku prokázané existence lhotecké organizace je možné v jejím vývoji zaregistrovat negativní vztahy mezi jednotlivými členy. Rivalita a neochota pracovat na úkolech týmově se často odrážela v naprosté absenci většiny členů na pravidelných zasedáních či jednáních organizace. Tentýž stav byl dokonce identický v rámci JZD a MNV v obci, ve kterých měli členové místní KSČ své zástupce. Světlou výjimku v historii organizace tak představuje jenom příkladná spolupráce jejího vedení s místní a posléze závodní organizací v nedalekém Sytně. Sytenští členové tamní organizace KSČ totiž relativně často pořádali tzv. výjezdní zasedání právě ve Lhotě u Stříbra. Rovněž lhotští členové se běžně účastnili zasedání svých kolegů v Sytně. Jak tato symbióza fungovala, dokládají společné kandidátky voleb do NF uložené v archivním fondu ZO KSČ Sytno EL NAD 1274 (inv. č. 5).

Vzhledem k absenci jakéhokoliv písemného materiálu z dalšího období, není možné stanovit, jakým způsobem se organizace KSČ ve Lhotě u Stříbra vyvíjela. V transformované podobě však existovala ještě na počátku 70. let 20. století (viz výše).

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

V průběhu inventarizace MNV Sytno v roce 2016 byly z fondu vytříděny archiválie vzešlé z činnosti KSČ – závodní organizace Státní statek Stříbro, provozovna Sytno, EL NAD 1274 (pozvánky na členské schůze, prezenční listiny, pracovní plány, posudek člena, stanovisko k volbám, měsíční hlášení, rozpočet, zprávy o činnosti, kartotéka členů a dokumentace Roku stranického školení z let 1953-1971) o rozsahu 1 kartonu 0,11 bm.

Při následném zpracování archivního fondu KSČ – závodní organizace Státní statek Stříbro, provozovna Sytno, EL NAD 1274 bylo zjištěno, že archiválie pocházejí z činnosti dvou původců. Prvním z nich byla Závodní organizace KSČ Sytno, druhým Vesnická organizace KSČ Lhota u Stříbra. Archiválie vzešlé z činnosti VO KSČ Lhota u Stříbra byly z archivního fondu vyjmuty a převedeny do nově založeného archivního fondu s názvem KSČ – vesnická organizace Lhota u Stříbra s EL NAD 1305. Jednalo se o 1 karton písemností z let 1956-1960 s metráží 0,04 bm.

Vzhledem k povaze dochovaného materiálu se nedá prokázat, jaký (jestli vůbec) registraturní plán původce dodržoval.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

V archivním fondu KSČ – vesnická organizace Lhota u Stříbra se před inventarizací nacházel 1 karton písemností z let 1956–1960 s celkovou metráží 0,04 bm.

Při inventarizaci nedošlo ke změně počtu evidenčních jednotek a celkové metráže archivního fondu.

V dochovaných archiváliích je užíván český jazyk.

Pro snazší přehlednost a orientaci v archivním fondu zvolil zpracovatel vlastní, jednoduché pořádací schéma. Archiválie byly roztríděny tematicky a dále chronologicky. Bylo provedeno rozdělení do dvou základních oddílů, kterým byly přiděleny římské číslice (I – II). Skupina s názvem I. byla označena jako Materiály vzniklé z vlastní činnosti; skupina s názvem II. Ostatní.

Fyzický stav archiválií je dobrý.

Archivní fond byl uspořádán a formální zpracování inventáře bylo provedeno dle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010 ze dne 1. 4. 2010 s přihlédnutím k Metodickému návodu č. 1/2013 odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra čj. MV-46913/AS-1/AS-2013 ze dne 17. 4. 2013. Zpracovatel zároveň přihlédl k Metodickému pokynu pro inventární zpracování fondů KSČ ve Státním oblastním archivu v Plzni čj. SOAP/00-2073/05-01 ze dne 21. 8. 2005.

V archivním fondu VO KSČ Lhota u Stříbra nebylo provedeno vyřazení archiválií z evidencí NAD z důvodu přehodnocení významu.

Je evidentní, že v tomto případě se jedná pouze o zlomek původní agendy. V archivním fondu OV KSČ Tachov (nadrízeném okresním subjektu) EL NAD 576 se nacházejí části zápisů z výročních a členských schůzí (inv. č. 1566 z let 1968–1970). Jedná se však pouze o několik útržkovitých záznamů, které činnost závodní organizace výrazným způsobem nerozšiřují. Jakákoliv další hlášení o pozdější činnosti a vývoji organizace se nedochovala.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Rozsah archivního fondu VO KSČ Lhota u Stříbra je zanedbatelný a do činnosti a poměrů v organizaci ve Lhotě u Stříbra umožňuje nahlédnout pouze omezeně. K nejvýznamnějším archiváliím lze řadit zprávy o činnosti (inv. č. 2).

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond uspořádal a pomůcku sestavil Miroslav Vetrák v listopadu 2016 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 15. prosince 2017

Miroslav Vetrák

Seznam použitých pramenů a literatury

I. Prameny

Archivní fond:

Státní okresní archiv Tachov, KSČ – okresní výbor Tachov, inv. č. 1566, kar 181, ZO KSČ Státní statek Stříbro – provozovna Lhota u Stříbra (zápisy z výročních a členských schůzí) 1968–1970.

Prameny tištěné:

Organizační řád Komunistické strany Československa vydaný ÚV KSČ, 1949.

Stanovy KSČ přijaté celostátní konferencí KSČ dne 18. prosince 1952 a schválené včetně změn X. sjezdem KSČ dne 15. ledna 1954.

Stanovy KSČ schválené XII. sjezdem KSČ dne 8. prosince 1962, doplněné a upravené XIII. sjezdem KSČ dne 4. června 1966 a XIV. sjezdem KSČ dne 29. května 1971.

II. Literatura

KOS, Zdeněk. *Zkratky, značky, akronymy*. Praha : Horizont, 1983.

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn. č.	evidenční jednotka číslo
inv. č.	inventární číslo
JZD	jednotné zemědělské družstvo
kar	karton
KSČ	Komunistická strana Československa
MNV	místní národní výbor
MO	místní organizace
NF	národní fronta
OV	okresní výbor
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
VO	vesnická organizace
ZO	základní organizace

Příloha č. 2: Předseda VO KSČ Lhota u Stříbra v letech 1956-1960

jméno předsedy	ve funkci od	ve funkci do
František Šlehofer	před 1956	1960

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
I. Materiály vzniklé z vlastní činnosti			
1	Prezenční listiny z výročních a členských schůzí	1957–1960	kar 1
2	Zprávy o činnosti	1958–1959	kar 1
II. Ostatní			
3	Soupis majetku ZO KSČ	1956	kar 1
4	Rozpočet ZO KSČ	1956	kar 1
5	Měsíční hlášení ZO KSČ	1957–1958	kar 1

Název archivní pomůcky:	KSČ – vesnická organizace Lhota u Stříbra
Značka archivního fondu:	VO KSČ Lhota u Stříbra
Časové rozmezí:	1956–1960
Počet evidenčních jednotek:	1 karton
Počet inventárních jednotek:	5
Rozsah v bm:	0,04
Stav ke dni:	15. prosince 2017
Zpracovatel archivního fondu:	Miroslav Vetrák
Zpracovatel archivní pomůcky:	Miroslav Vetrák
Počet stran:	12
Počet exemplářů:	5
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl dne 15. 12. 2017 čj. SOAP/090-0503/2017